

SKÚSENOSTI ŽIAKOV ZÁKLADNÝCH ŠKÔL S ALKOHOLOM

Silvia Záhumenská, Milan Kubiato, Zuzana Haláková

**Prírodovedecká fakulta UK
Katedra didaktiky prírodných vied, psychológie a pedagogiky
Mlynská dolina
842 15 Bratislava 4**

Súhrn

V našom príspevku chceme poukázať na problematiku týkajúcu sa požívania alkoholických nápojov žiakmi základných škôl. Výskum bol realizovaný na dvoch základných školách, jednej dedinskej a jednej mestskej. Ako merný nástroj bol použitý anonymný dotazník. Výskumu sa zúčastnilo 293 respondentov, z toho bolo 152 chlapcov a 141 dievčat. Výsledky boli vyhodnocované percentuálna a takisto sme aj použili Pearsonov χ^2 – kvadrát test na zistenie štatistickej závislosti. Z výsledkov sme zistili, že ani nie 15 % respondentov ešte nepožilo alkohol. Takmer 70 % rodičov dovoľí svojim deťom piť alkohol. Takisto je aj zarážajúce, že niektoré deti mali po požití alkoholu okno.

Summary

In our contribution we would like to show on the problems, which is concerning using of alcoholic drinks with elementary school pupils. The research was realized in the two elementary schools, one was from village and second from city. The questionnaire was used as a measure tool. The number of pupils was 293, from this were 152 boys and 141 girls. Results were evaluating proportional and we used Pearson chi – square test on finding of statistical dependence. We found out, that only 15 % of pupils did not use any alcohol. Nearly 70 % of parents tolerate to drink an alcohol own children. We found out, that some children had loss of memory after drinking of an alcohol.

Úvod

V tomto príspevku sme sa rozhodli venovať pozornosť predovšetkým legálnym drogám, pretože pre deti sa častokrát stávajú akousi „vstupnou bránou“ do ničivého „sveta drog“. Existuje

predpoklad, že dieťa, ktoré už má skúsenosti napr. s alkoholom alebo tabakom skôr siahne po tvrdších drogách ako dieťa, ktoré nemá s legálnymi drogami žiadnu skúsenosť (Nociar 2001)

Pôsobením najmä masovokomunikačných prostriedkov a vplyvom reklamy sme čoraz tolerantnejší k zneužívaniu alkoholu. Možno vďaka opakovanej bagatelizácii konzumu alkoholu, ktorý nesporne podporuje i kultúrna tradícia našej spoločnosti, je v našich podmienkach z viacerých hľadísk drogou číslo jedna stále alkohol. Alkohol je najrozšírenejšou drogou i medzi deťmi a mládežou, nesmierne riziko spočíva najmä v tom, že plní mnohokrát úlohu referenčnej drogy. Na základe prieskumov na základných a stredných školách, realizovaných v roku 1998 malo vlastnú skúsenosť s alkoholom 43,5 % 11- ročných a až 76,1 % 14- ročných detí. Problémom je i skorý začiatok ponuky alkoholom od rodičov už vo veku 5 - 7 rokov dieťaťa. Mládež často v rámci experimentu s alkoholom volí formu vysoko rizikového pitia akou sú „pijanské záťahy“, spojené s konzumáciou iných typov drog. Tento spôsob pitia v sebe nesie riziká zdravotné, sociálne i možnosť stretu so zákonom (Drogový informačný portál 2004).

Takisto zaujímavé zistenie vyplýva aj z prieskumu, akému alkoholu dávajú žiaci prednosť. Žiaci na 1. stupni ZŠ dávajú prednosť pivu (51 %), na 2. stupni konzumujú hlavne pivo a víno (78 %), na 3. stupni konzumujú najmä destiláty (84 %). Druh alkoholu súvisí s jeho cenovou dostupnosťou (Zdravie 2007).

Dieťaťu, ktoré sa vo svojich štrnástich rokoch vyberie po našich dospeláckych chodníčkoch, hrozia aj ďalšie nešťastia a pohromy. Takým nešťastím bude zaiste aj to, keď mladučké dievča mesiac po alkoholickom excese uvidí na tehotenskom testovacom prúžku dve čiarky. Výskumy dokázali, že mladý človek reaguje v stave opilosti agresívnejšie než dospelí. Preto sa dievčatá stávajú obeťami sexuálneho násillia, aj keď pili len so svojimi dobre známymi spolužiakmi. Opitý tínedžer sa ďalej púšťa aj do riskantnejších kúskov, na ktoré by sa v triezvom stave neodvážil ani len pomyslieť. Jeho reflexy sú však spomalené, a tak hrozí, že sa vážne poraní. Skúška odvahy a dôkaz, že nie je „žiaden mäkkýš“, sa môže skončiť aj s trvalými následkami na zdraví. Aj na toto všetko by sme mali myslieť, keď „naše deti učíme piť alkohol“. Tínedžeri často pijú hlavne preto, aby sa stali súčasťou partie, do ktorej sa túžia dostať, aby nestáli mimo nej. Napríklad štrnásťročná Ad'a sa nám priznala s tým, že si dá každé tri týždne „do nosa“ (hlavne tvrdé), ale samotnej jej alkohol vôbec nechutí. Okrem toho vie, že pitie alkoholu v takej miere v jej veku „je veľmi zlá vec“, ale nepomôže si. Bola by trápna, keby nepila. Ak sa neploleté dieťa vyberie do

podniku, navyše musíme rátať s tým, že keď našu ratolesť „spitú pod obraz boží“ ošetrí v najbližšej nemocnici, všetky náklady spojené so zdravotnou starostlivosťou budeme musieť uhradiť sami (Jungová 2005).

Možnými stratégiami riešenia problémov súvisiacich s alkoholom by mohlo byť:

- Zvýšenie záujmu laickej i odbornej verejnosti o problematiku súvisiacu s alkoholom.
- Vytváranie pozitívneho obrazu nepitia.
- Presadzovanie zodpovednej a umiernennej konzumácie s ohľadom na kultúrny kontext problematiky.
- Špecifický program prevencie alkoholizmu na školách.
- Iniciovanie zmien legislatívy.

Alkoholizmus nie je iba problém alkoholikov, je omnoho širší. Na túto problematiku treba nazerať zo spoločenského hľadiska a naša pozornosť sa musí orientovať na spoločnosť ako celok. Za produkciu alkoholu je zodpovedná spoločnosť, a preto by sa mala primerane postaviť k prevencii (Drogový informačný portál 2004).

Metodológia

Hlavným cieľom prieskumu bolo zistenie skúseností žiakov k otázkam zameraným na alkohol. Znenie dotazníka je uvedené v prílohe. Výskumným nástrojom bol dotazník, ktorý bol anonymný. Anonymný dotazník, kde výsledky výskumu boli dôverným materiálom a neboli zneužívané voči respondentom predstavoval reálnu šancu, že odpovede žiakov na predložené otázky boli pravdivé. Prieskum sa uskutočnil na Základnej škole vo Veľkých Lovciach a na Základnej škole v Bratislave a realizoval sa v mesiacoch február a september 2005. Účasť na prieskume bola dobrovoľná, avšak vyplnenie dotazníka nikto zo študentov neodmietol. Prieskumnú vzorku tvorilo 293 respondentov, žiakov 5. – 9. ročníkov. Vekové rozpätie žiakov bolo 10 - 15 rokov. Prieskumu sa zúčastnilo celkovo 152 chlapcov a 141 dievčat. Vo Veľkých Lovciach na otázky v dotazníku reagovalo 105 žiakov, z toho 53 chlapcov a 52 dievčat. V Bratislave sa prieskumu zúčastnilo 188 žiakov, z toho 99 chlapcov a 89 dievčat. Jednotlivé odpovede sme vyhodnotili percentuálne a zisťovali sme aj štatistickú významnosť medzi ročníkmi a pohlaviami použitím Pearsonovho Chí – kvadrát testu(χ^2).

Výsledky

Otázka č. 1 : **Zakrúžkuj, kde si mal/a/ prvú skúsenosť s alkoholom:**

- a) na rodinnej oslave
- b) v partii
- c) na diskotéke
- d) inde, napíš kde.....
- e) nepožil/a/ som ešte alkohol

Cieľom tejto otázky bolo zistiť, v akej situácii žiaci prišli po prvý raz do kontaktu s alkoholom. Respondenti, ktorí už požili alkohol mali za úlohu označiť jednu z alternatív A, B, C, D. Respondenti, ktorí ešte do kontaktu s alkoholom neprišli zakrúžkovali možnosť E.

Tabuľka 1. Percentuálne vyhodnotenia odpovedí žiakov na otázku, kde mali prvú skúsenosť s alkoholom a výsledky χ^2 – testu pri zisťovaní štatistickej významnosti medzi pohlaviami

	spolu	Veľké Lovce	Bratislava	χ^2 (pohlavie)
na rodinnej oslave	61,43 %	60,95 %	61,70 %	0,31
v partii	11,95 %	15,24 %	10,11 %	1,05
na diskotéke	3,41 %	2,86 %	3,72 %	6,03*
inde	8,87 %	4,76 %	11,17 %	3,44
nepožil/a som ešte alkohol	14,33 %	16,19 %	13,30 %	5,13*

* štatisticky významný rozdiel na hladine významnosti $p < 0,05$

Žiaci všetkých ročníkov vo Veľkých Lovciach, ktorí už požili alkohol, uviedli prevažne, že po prvý krát prišli do kontaktu s touto drogou na rodinnej oslave (60,95 %). Podobný počet bratislavských žiakov označil túto možnosť (tab. 1). V možnosti D mali žiaci príležitosť vyjadriť vlastný názor. Najviac respondentov napísalo, že mali prvý kontakt s alkoholom na Silvestra. Ďalší uvádzali také miesta ako na zábave, na oslave spolužiaka, po tréningu. Jeden bratislavský deviatak napísal, že pije hocikde. Medzi jednotlivými odpoveďami sme sledovali štatistickú významnosť medzi pohlaviami (tab. 1). Tú sme zistili pri možnosti C v prospech chlapcov na hladine významnosti $p < 0,05$ ($\chi^2 = 6,03$) teda môžeme tvrdiť, že chlapci častejšie prichádzali prvýkrát do kontaktu s alkoholom na diskotéke v porovnaní s dievčatami. Takisto štatisticky významný rozdiel ($\chi^2 = 5,13$; $p < 0,05$) sme zistili pri možnosti E, ale tentoraz v prospech dievčat, čo znamená, že dievčatá požívajú alkohol v oveľa menšej miere ako chlapci. Všeobecne možno

konštatovať, že väčšina žiakov oboch základných škôl prvú skúsenosť s alkoholom nadobudla na rodinnej oslave.

Otázka č. 2 : **Uved' vek, kedy si mal/a/ prvú skúsenosť s alkoholom:**

- a) 10 – 12 rokov
- b) 12 – 14 rokov
- c) menej ako 10 rokov
- d) nepamätám si

Cieľom tejto otázky bolo zistiť v akom veku žiaci po prvýkrát pili alkohol. Žiaci, ktorí ešte nepožili alkohol na túto otázku neodpovedali. Teda odpovede sa zdržali tí žiaci, ktorí v predchádzajúcej otázke zakrúžkovali alternatívu E.

Tabuľka 2. Percentuálne vyhodnotenie odpovedí žiakov, na otázku, kedy mali prvú skúsenosť s alkoholom a výsledky χ^2 – testu pri zisťovaní štatistickej významnosti medzi pohlaviami a obcami

	obe	Veľké Lovce	Bratislava	χ^2 (pohlavie)	χ^2 (obec)
10 – 12 rokov	27,99 %	38,10 %	22,34 %	1,35	8,29**
12 – 14 rokov	23,21 %	24,76 %	22,34 %	0,57	0,22
menej ako 10 rokov	13,65 %	9,52 %	15,96 %	2,54	2,37
nepamätám si	20,82 %	11,43 %	26,06 %	1,10	8,75**
neodpovedali	14,33 %	16,19 %	13,30 %	5,13*	0,46

* štatisticky významný rozdiel na hladine významnosti $p < 0,05$

** štatisticky významný rozdiel na hladine významnosti $p < 0,01$

Žiaci bratislavskej základnej školy v porovnaní s ich kolegami z Veľkých Loviec častejšie vo svojich odpovediach uviedli, že alkohol po prvýkrát požili vo veku menej ako 10 rokov (tab. 2) V Bratislave tak označilo viac ako 15 % opýtaných a vo Veľkých Lovciach ani nie 10 %. Väčšina žiakov z Bratislave si nepamätala kedy prišli po prvýkrát do styku s alkoholom. Vo Veľkých Lovciach takmer 40 % žiakov začalo požívať alkohol medzi desiatym a dvanástym rokom života. Zosumarizovaním všetkých respondentov, môžeme povedať, že najviac (takmer 28 %) prvýkrát ochutnalo alkohol medzi 10. a 12. rokom. Možno teda konštatovať, že respondenti v meste prvý kontakt s alkoholom zažili v nižšom veku ako respondenti na dedine.

Podobne ako pri predchádzajúcej otázke aj tu sme zisťovali štatisticky významné rozdiely (tab. 2). Logicky vyplývalo, keďže v predchádzajúcej otázke vyšlo, že dievčatá alkohol požívajú

v menšej miere ako chlapci, tak ten istý štatisticky významný rozdiel bol zistený aj tu pri odpovedi možnosti E v prospech dievčat ($\chi^2 = 5,13$; $p < 0,05$).

Štatisticky významné rozdiely sme zistili medzi obcami (tab. 2), pri možnosti A to bolo v prospech Veľkých Loviec ($\chi^2 = 8,29$; $p < 0,01$), ktoré sa vyznačujú tým, že tam prvýkrát požilo oveľa viac žiakov alkohol medzi ich 10. a 12. rokom ako žiaci toho istého veku v Bratislave. Ďalší štatisticky významný rozdiel sme zistili pri možnosti D ($\chi^2 = 8,75$, $p < 0,01$), tentoraz v prospech Bratislavy. Podľa tohto výsledku, z tých žiakov, ktorí označili, že si nepamätajú kedy prvýkrát pili alkohol, môžeme na 99 % tvrdiť, že sú to žiaci z Bratislavy.

Otázka č. 3: **Dovolia Ti rodičia piť alkohol?**

- a) áno, príležitostne na rodinných oslavách
- b) vôbec mi to nedovolia
- c) ponúknu ma a záleží iba na mojom rozhodnutí

Naším cieľom bolo zistiť, či dovolia rodičia svojim deťom piť alkohol.

Tabuľka 3. Percentuálne vyhodnotenie odpovedí žiakov na otázku, či im dovolia rodičia piť alkohol

	spolu	Veľké Lovce	Bratislava
áno, príležitostne na rodinných oslavách	54,95 %	52,38 %	56,38 %
vôbec mi to nedovolia	31,74 %	39,05 %	27,66 %
ponúknu mi a záleží iba na mojom rozhodnutí	13,31 %	8,57 %	15,96 %

V porovnaní oboch základných škôl sme mohli konštatovať, že v meste v porovnaní s vidiekom, rodičia dovolili svojim potomkom piť alkohol na rodinných oslavách (tab. 3). V oboch obciach to bolo viac ako 50 %. Z odpovedí respondentov je zrejmé, že rodičia na dedine sú striktnější a nedovolia deťom piť alkohol. Pri tejto možnosti sme zistili aj štatisticky významný rozdiel v prospech Veľkých Loviec ($\chi^2 = 4,03$; $p < 0,05$) (tab. 4). Respondenti z mesta sa taktiež stretli vo väčšej miere s ponukou alkoholu zo strany rodičov, než respondenti z vidieka.

Tabuľka 4. Výsledky χ^2 – testu pri zisťovaní štatistickej významnosti medzi obcami v jednotlivých možnostiach otázky, či rodičia dovoľia žiakom piť alkohol

	χ^2 (obec)
áno, príležitostne na rodinných oslavách	0,56
vôbec mi to nedovolia	4,03*
ponúknú mi a záleží iba na mojom rozhodnutí	3,18

* štatisticky významný rozdiel na hladine významnosti $p < 0,05$

Otázka č. 4: **Stretol/la/ si sa s človekom závislým na alkohole?**

a) áno

b) nie

Touto otázkou sme zisťovali, či sa žiaci stretli s človekom závislým na alkohole.

Žiaci všetkých sledovaných ročníkov sa už stretli s človekom, ktorý bol na alkohole závislý.

Tabuľka 5. Percentuálne vyhodnotenie odpovedí žiakov na otázku, či sa stretli s človekom závislým na alkohole

	obe	Veľké Lovce	Bratislava
áno	69,97 %	75,24 %	67,02 %
nie	30,03%	24,76 %	32,98 %

Žiaci oboch základných škôl v prevažnej miere uviedli, že aspoň raz sa vo svojom živote stretli s človekom závislým na alkohole. Vo Veľkých Lovciach túto možnosť označili viac ako tri štvrtiny respondentov a v Bratislave 67,02 % respondentov (tab. 5).

Otázka č. 5: **Bol/a/ si už niekedy opitý/á/ tak, že si mal/a/ „okno“?**

a) áno

b) nie

Touto otázkou sme sa snažili zistiť, či už žiaci základnej školy niekedy boli opití natoľko, že mali „okno.“

Pri tejto otázke sa najmä žiaci piateho a siedmeho ročníka pýtali, čo sa rozumie výrazom „okno“.

Tabuľka 6 Percentuálne vyhodnotenie odpovedí žiakov na otázku, či už mali po pití alkoholu výpadok pamäti

	obe	Veľké Lovce	Bratislava
áno	13,31 %	14,29 %	12,77 %
nie	86,69 %	85,71 %	87,23 %

V porovnaní jednotlivých obcí mali viac skúseností s „oknom“ žiaci z dediny (tab. 6). Zistili sme aj skutočnosť, že už niektoré 10- ročné deti mali skúsenosť s výpadkom pamäte, ktorý bol spôsobený nadmerným pitím alkoholu. Pri tejto otázke sme zistili štatisticky významný rozdiel v prospech chlapcov ($\chi^2 = 5,43$; $p < 0,05$), to znamená, že chlapci majú väčšiu skúsenosť s výpadkom pamäti po požití nadmerného množstva alkoholu v porovnaní s dievčatami.

Diskusia

Neustále sa apeluje na rodičov, aby boli pre svoje deti príkladom. Je zarážajúce, že práve rodičia často krát podceňujú nebezpečenstvo, ktoré pre ich deti predstavuje alkohol. Mnoho razy sa stalo, že rodičia ponúkli svojmu neplnoletému potomkovi alkohol so slovami: „Daj si, veď si už veľký, už chodíš do školy.“ Je zrejmé, že pre takéto deti bude v budúcnosti odmietnutie alkoholu ťažšie, ako pre deti, ktorým dospelý v mladom veku neponúkali alkohol. Rodičia si častokrát neuvedomujú, že práve v tomto veku sa utvárajú základy pre životný štýl a vzniká predpoklad pre závislosť na alkohole a iných drogách. Možno by sme boli prekvapení, koľkí zo súčasných alkoholikov prvý impulz získali práve na rodinnej oslave. Predovšetkým rodičia musia mať na zreteli nebezpečenstvo, ktoré predstavuje alkohol. Nikdy totiž nevieme či dané dieťa bude potrebovať jeden alebo viacero impulzov.

Nociar (2001) uvádza, že až 43, 5 % 11-ročných detí odpovedalo kladne pri otázke, či už mali skúsenosť s alkoholom. V našom výskume sme zistili, že prvú skúsenosť s alkoholom mali respondenti vo veku 10 až 12 rokov. Nociar (2001) uvádza ďalší zaujímavý výsledok zo svojho výskumu, viac ako 76 % štrnásťročných detí ochutnalo alebo pravidelne pije alkohol. Tieto čísla nie sú obrazom zvrátenosti našich detí alebo tínedžerov, ale nás samých. Je naozaj smutné, že táto droga ani nepotrebuje svojich dílerov, lebo nimi sú už samotní rodičia. Možno si to mnohí z nás neuvedomujú, ale ponúknutím alkoholického nápoja aj svojmu dieťaťu prekračujú hranice zákona. Výsledky prieskumu z roku 1994 sú ešte zarážajúcejšie než predchádzajúceho. Na otázku, či si dieťa mohlo pripíť s rodičmi a ochutnať tak alkoholický nápoj, odpovedalo kladne až 51 percent sedemročných detí (Jungová 2005). Tak sa zdá, že my dospelí si ani neuvedomujeme škodlivosť alkoholu na ľudský organizmus. Neuvedomujeme si ani to, že ak sa alkohol podá dieťaťu už v takom nízkom veku, vytvárame ideálne predpoklady, aby vo svojom neskoršom živote vyhľadávalo aj iné drogy. My sme zistili takmer 70 % odpovedí, ktoré uvádzali ponúknutie alkoholu rodičmi dieťaťu.

Ďalší prieskum, ktorý sa týkal užívania alkoholu deťmi zistil, že na 1. stupni základných škôl 19 %, na 2. stupni 26 % a na 3. stupni 45 % rodičov ponúka svojim deťom piť alkohol. Opitosť aspoň raz v živote udávalo na 1. stupni 12 % žiakov, na 2. stupni 25 % a na 3. stupni 75 % (Zdravie 2007). My sme sa zamerali na to, či už žiaci pri pití alkoholu mali výpadok pamäti. Kladne odpovedalo viac ako 3 % opýtaných respondentov, z toho viac ich bolo na dedine. STU (2006) uvádza, že 13 % žiakov základných škôl si vyskúšalo, čo znamená opit' sa. Postojmi a názormi na drogy a výskumom v oblasti alkoholizmu sa zaoberali aj ďalší autori (Nagyová, Smolinská 2002; Nagyová, Nagy, Machová 2004).

Záver

Otázka požívania alkoholizmu medzi žiakmi na základných školách je veľmi aktuálna. Je naozaj smutné, že táto droga ani nepotrebuje svojich dílerov, lebo nimi sú už samotní rodičia. Možno si to mnohí z nás neuvedomujú, ale ponúknutím alkoholického nápoja aj svojmu dieťaťu prekračujú hranice zákona. Okrem toho, že slovenská mládež konzumuje vo zvýšenej miere alkohol, má zlé stravovacie návyky, málo pohybu a takmer nemá informácie o stave svojho chrupu. K tomuto záveru dospel Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky po prieskume v rámci projektu Výživa vo výchove a vzdelávaní.

Literatúra:

DROGOVÝ INFORMAČNÝ PORTÁL. 2004 http://www.infodrogy.sk/index.cfm?module=ActiveWeb&page=WebPage&s=alk_niejeprob (2006- 01 - 10)

JUNGOVÁ, I.: Nepi, Jano, nepi vóódu.... Dieťa. roč. 12, č. 12, 2005. ISSN 1355 - 0919

NAGYOVÁ, S.; NAGY, T.; MACHOVÁ, E.: Názory a postoje žiakov k užívaniu drog. In.: Výchova k zdraviu a zdravému životnému štýlu, 4. - Nitra : Univerzita Konštantína Filozofa, 2004, s. 284-289. ISBN 80-8050-739-2.

NAGYOVÁ, S.; SMOLINSKÁ, T.: Prieskum drogových závislostí na základnej škole v Topolčanoch. In.: Zborník z vedecko-metodickej konferencie – Výchova k zdraviu a zdravému životnému štýlu. Univerzita Konštantína Filozofa, 4.jún 2002, s. 92-95 ISBN 80-8050-649-3

NOCIAR, A.: Alkohol, drogy a osobnosť. Bratislava: ASKLEPIOS, 2001. 364 s. ISBN 80-7167-044-8

STU: 2006. http://www.stuba.sk/buxus/generate_page.php?page_id=2655 (2007 – 01 - 07)

ZDRAVIE: Mládež konzumuje vo zvýšenej miere alkohol a má zlé stravovacie návyky. 2007.

<http://www.zdravie.sk/sz/content/596-29988/Mladez-konzumuje-vo-zvysenej-miere-alkohol-a-ma-zle-stravovacie-navyky.html> (2007 - 01 - 07)

Adresa autorov

Mgr. Silvia Záhumenská

PaedDr. Milan Kubiato

RNDr. Zuzana Haláková, PhD.

Prírodovedecká fakulta UK

Katedra didaktiky prírodných vied, psychológie a pedagogiky

Mlynská dolina

842 15 Bratislava 4

silviazahumenska@zoznam.sk

mkubiato@centrum.sk

halakova@pobox.sk

Príloha

Položky dotazníka zameraného na skúsenosti žiakov základných škôl s alkoholom

1. Zakrúžkuj, kde si mal/a/ prvú skúsenosť s alkoholom:

- a) na rodinnej oslave
- b) v partii
- c) na diskotéke
- d) inde, napíš kde.....
- e) nepožil/a/ som ešte alkohol

2. Uved' vek, kedy si mal/a/ prvú skúsenosť s alkoholom:

- a) 10 – 12 rokov
- b) 12 – 14 rokov
- c) menej ako 10 rokov
- d) nepamätám si

3. Dovia Ti rodičia piť alkohol?

- a) áno, príležitostne na rodinných oslavách
- b) vôbec mi to nedovia
- c) ponúknu ma a záleží iba na mojom rozhodnutí

4. Stretol/la/ si sa s človekom závislým na alkohole?

- a) áno
- b) nie

5. Bol/a/ si už niekedy opitý/á/ tak, že si mal/a/ „okno“?

- a) áno
- b) nie